

דגשים דיון כנסת – שת"פ בל"מ פורום "מיכל סלה" 4.3.24

- הכרות רקע של המשרד עם העמותה והעומדת בראשה (חסות להאקטונים ועוד)
- הערכה לפעילות העמותה תוך הנצחת זיכרונה של מיכל סלה ז"ל
- אוגוסט 2022 התקשרנו ב"מייזם משותף" עם עמותת מיכל סלה (פרסמנו כוונה להתקשרות, השתתפות 50%)
- 2 פרויקטים – סיירת מיכל וכלבי מיכל
- מהלך ייחודי של המשרד, שאין לו ניסיון בתהליכים של תמיכה בעמותות
- חלק מסל כלים ופעולות שהמשרד מקדם למניעת אלימות במשפחה
- ההתקשרות היתה לשנה והוגדרה כפיילוט – כלומר אחרי תקופה זו בוחנים אם ממשיכים
- מראש ליווינו את התהליך במחקר מלווה – הממצאים היו חיוביים. לגבי סיירת מיכל מעל 100 נשים נבדקו וראינו עליה בתחושת הביטחון וירידה בתקריות. לגבי כלבי מיכל הקבוצה היא קטנה 9 נשים וגם כאן המשתתפות דווחו על בתחושת ביטחון. הפיילוט הסתיים בשני המייזמים.
- ככלל, המשרד רצה לקדם הארכה של ההתקשרות לשנה נוספת. אף היתה הפרה של ההסכם (בכלבים) ולמרות זאת החלטנו לפעול להארכת ההתקשרות.
- התקיימה גם פגישה של העמותה עם השר שתמך בהגדלת התקציב.
- לקראת ההרחבה פרסמנו שוב "כוונה להתקשרות" (באתר מנהל הרכש). לא היו השגות.
- החלטנו להאריך תחילה את הסיירת ואחכ את הכלבים, כי הפרוייקט עם הכלבים מורכב יותר.
- קבלנו הצעת מחיר אחת שהייתה מאוד גבוהה.
- בהמשך לאחר שיג ושיח קבלנו הצעת מחיר נוספת – שגם היא היתה גבוהה. במסגרת הצעה זו עלינו מ 99 נשים ל 175 נשים (פי 1.75):
 - העלות של חבילת ההגנה עצמה ירדה אבל כל ההוצאות הנלוות עלו
 - הגדלנו את הפרוייקט ב 67% אבל העלויות של כ"א (רכזת קיימת+תפקיד חדש) עלו ב 300%
 - פרסום ושיווק עלה פי 2.5 ובנוסף עלות 20% מעלות יחסי הציבור של העמותה (כאשר פרויקט הסיירת מהווה בין 3-7% ממחזור העמותה)
 - הנהלת חשבונות גידול של 680%
 - עלויות הנהלה וכלליות – תכננו שהפרוייקט יהיה ל 7 חודשים וההצעה העמיסה עלויות לשנה
 - בשורה תחתונה עלות אישה לחודש עלתה מ 274 ל 390
- קיימנו דיונים פנימיים במשרד, נתגלעו מחלוקות סביב הדרישה התקציבית, לא הצלחנו להבשיל את הדברים לכדי הארכת ההסכם. זאת לאחר שההתקשרות הניסיונית הסתיימה.
- בנקודת הזמן הזו קיימנו הערכה ועלה גם הרעיון לפתוח את האפשרות להתקשרות עם ארגונים נוספים.
- השר קיים סטטוס – אחרי שנחשף לפרטים, לאחר שסבר שהחלק הארי של העלות תופנה להגנה על נשים ובפועל עלו מאוד העלויות הנלוות, והחליט, בעצה אחת עם הצוות המקצועי לצאת לפניה רחבה יותר לעמותות וגופים לאיתור מייזמים
- אנחנו עובדים בימים אלו על גיבוש פניה לקבלת הצעה להתקשרות ואח"כ נחליט מה תהיה מסגרת ההתקשרות.

- ממשיכים לקדם עוד כלים ומענים, זה ביעדי השר.
- כיום המשרד לביטחון לאומי וגופיו מתקצב תכניות רבות לקידום מענים לטיפול באלומות במשפחה בהיקף של כ- 100 מלש"ח וכ-300 תקנים כאשר רובו ממקורות תקציביים פנימיים ומיעוטו 11 מלש"ח מתקציב התכנית הבין משרדית למאבק באלומות במשפחה :
- משטרה - 25 מחלקי משפחה בתחנות, 30 חדרים חמים, הכשרות לחוקרים, העלאת מודעות ועוד.
- שבס – תוכניות טיפול ייעודיות, הקמת מערך פיקוח טכנולוגי מבוסס איכון, לאכיפת קיומו של צו הגנה למניעת אלימות במשפחה
- רב"ק – 27 תקני עוס משטרה, 35 עובדים סוציאליים קהילתיים ו 96 רכזים קהילתיים, הכשרת "שומרי סף" ועוד.

נספח השתלשלות העניינים ופירוט פעילות המשרד:

1. מרץ 2022- תחילת מגעים לביצוע פיילוט משותף בנושא סיירת מיכל סלה- סל אבטחה המותקן בביתן של נשים מאוימות; כלבי מיכל- איתור אילוף והצמדה של כלבי הגנה לנשים מאוימות.
2. מאי 2022- קבלת אישור מחשב המשרד לבל"מ אלי בראל לגבי ההקצאה התקציבית למיזמים (רצ"ב) במאצינג 50% ובסך כולל של 2 מש"ח לפי ההתפלגות הבאה: סירת מיכל 508,805 ₪ ; כלבי מיכל 1,491,665 ₪.
3. מאי 2022- פנייה לוועדת המכרזים במשרד לבל"מ לאישור ההתקשרות.
4. 8.8.22- חתימה על הסכם ההתקשרות בשני המיזמים לתקופה פיילוט של 12 חודשים מלווה במחקר המונחה ע"י המדען הראשי במשרד לבל"מ. הזכויות על המיזם משותפות.
5. אוגוסט 2022- אישור ההזמנות ע"י אגף החשבות המשרד לבל"מ ושליחת פלט הזמנת רכז לעמותה.
6. ספטמבר 2022- תחילת קבלת דיווחים מהעמותה ע"פ פורמט שנקבע וכן תחילת הגשת דרישות לתשלום ע"י העמותה.
7. אוקטובר 2022- יולי 2023 חשבוניות הוקלדו למערכת התשלומים באופן לא מלא. כתוצאה מכך תהליך התשלומים התארך.
8. ינואר 2023- דיון בראשות סמנכ"ל אסטרטגיה דאז איתן הורן, שמטרתו הכרת המיזם לגורמי המשטרה ומשרד הרווחה.
9. מרץ 2023- פנייה של העמותה בהצעה לעדכון יעד מיזם הכלבים ל 12 נשים והסבת תקציב למיזם הסיירת כיוון שקל יותר לביצוע.
10. 9 מאי 2023- פנייה לוועדת המכרזים- דחתה את הצעת הפורום. מיזם הכלבים הינו מיזם ערכי ויש לעמוד ביעדים שנקבעו לו.
11. 21 מאי 2023- פנייה ואישור וועדת המכרזים בסיכום הוועדה :
 - א. הועדה מאשרת את ניצול אופציית הארכת מיזם הכלבים לשנה נוספת בכפוף לכל דין (ההסכמים). כלומר עד לחודש אוגוסט 2024. מענה תקציבי למיזם הכלבים- העודף המחויב (כלומר יתרת תקציב שנותרה כתוצאה מכלבים שטרם נמסרו ע"פ היעד שנקבע). למרות שהפנייה לוועדה נעשתה תוך תיאום עם העמותה היא אינה חותמת על התוספת להסכם ההתקשרות שנשלח אליה. הסיבה: דורשים כי יתרת התקציב לא תכלול הוצאות תקורה כיוון שפעילות העמותה המשיכה למרות שלא עמדה ביעד.
12. 6 יוני 2023- העמותה מאשרת את הארכת מיזם הכלבים עד לדצמבר 2023 (במקור טעות סופר דצמבר 2024). למרות זאת, העמותה אינה חותמת על התוספת להסכם
13. 11 יוני 2023- העמותה מודיעה כי הפסיקה את ההתקשרות עם ספק הכלבים עקב הפרת סודיות שטופלה ע"י עו"ד. כמו-כן חתמה על הסכם עם מאלף חדש.
14. 22 יוני 2023- פנייה של העמותה להוספת נשים במיזם סיירת מיכל עקב אי-ניצול הזכות לקבל הדרכת הגנה עצמית וכן כתוצאה מהוזלת עלויות וכפועל יוצא מכך יצירת תקציב לא מנוצל במיזם.
15. יולי 2023 המשרד מאשר ניצול תקציב זה והוספת 37 נשים למיזם המשותף סיירת מיכל. באוגוסט 2023 מבקשת לתקן כי המיזם יוארך לחודשיים בלבד או עד השגת יעד. בקשתה התקבלה.
16. יולי 2023- פניית העמותה למשרד בבקשה להאריך את הסכמי ההתקשרות בשני המיזמים. לבקשתה צירפה תימחור חדש.
17. 21 נובמבר 2023- דיון שר ומנכ"ל העמותה לילי בן עמי בסופה השר מחליט להכפיל את התקציב למיזם סיירת מיכל לסך של 922,024 ₪ במאצינג של 50%

- ובסך הכל 1,844,048 ₪. לתקופה של 12 חודשים או עמידה ביעד של הגנה על 300 נשים- המוקדם מבניהם.
18. 26 נובמבר 2023- פנייה לוועדת המכרזים לאישור מיזם משותף "סיירת מיכל". פרסום לציבור על הכוונה להתקשר במיזם משותף עם העמותה. תקופת הפרסום 14 ימי עבודה ועד לתאריך 13.12.2023.
19. דצמבר 2023 כמו-כן, העמותה הגישה הצעה להמשך התקשרות בסך חצי מיליון לתקופה של 7 חודשים להקמת הזמנה חדשה וחיידוש ההסכם לפרויקט סיירת. לדרישת סגנית חשבת המשרד, העמותה שלחה הבהרות לגבי ההצעה.
20. דצמבר 2023 התקבלה הצעה למיזם משותף כלבי הגנה תוך שימוש ביתרות הקיימות ללא הגדלת תקציב.
21. להלן יוצגו תוצאות מחקר מלווה בשני המיזמים:
- א. מיזם סיירת מיכל: המחקר בוצע באמצעות שאלוני דיווח עצמי שהופצו לנשים שהשתתפו במיזם, סה"כ ענו למחקר 107 נשים. השאלונים הופצו לפני הכניסה לתוכנית ולאחר חצי שנה. פיתוח השאלונים נערך ע"י צוות משותף מפורום מיכל סלה ולשכת המדען הראשי במשרד. ניתוח הממצאים התבצע ע"י לשכת המדען הראשי במשרד. להלן עיקרי המסקנות שעלו מהמחקר:
- לאחר חצי שנה של פעילות התוכנית נצפתה עלייה בתחושת הביטחון של המשתתפות בתוכנית לעומת התקופה שלפני כניסתן לתוכנית.
 - שיעור הנשים שחוו תקריות אלימות (מכל סוג שהוא) ירד לאחר שהות של חצי שנה בתוכנית.
 - עיקר הירידה במספר התקריות היו באירועים שמצריכים מגע פיזי כגון אלימות פיזית ומינית.
- ב. מיזם כלבי מיכל סלה: המחקר ע"י חברת משב (במימון חלקי של המשרד) בקרב 9 נשים (6 מתקצוב המשרד). להלן עיקרי הממצאים שעלו מהמחקר:
- נוכחות הכלב בחיי הנשים חיזקו משמעותית את תחושת המוגנות והביטחון של הנשים, וכן את תחושת החירות והשליטה בחייהם.
 - נוכחות הכלב בחייהן, סייעה לריפוי הנשים וילדיהן מן הטראומה שחוו וכן איכות השינה של הנשים וילדיהן השתפרה.
 - ההשתתפות במיזם הגבירה את תחושת הרוגע של הנשים והפחיתה את החרדה והדריכות שהייתה מנת חלקן טרם כניסתן לתוכנית.
 - עם זאת, צפו ועלו אתגרים וקשיים בהתנהלות יומיומית עם הכלב, גם בשל העובדה שאינו מוגדר (בשלב זה) ככלב שירות.
- יש לציין כי בגלל גודל המשתתפים הקטן במחקר, הוא לוקה במגבלות מבחינת תוקף הממצאים הכמותיים, ויש לקחת זאת בחשבון.
22. 1 פברואר 2024- דיון בראשות שר החלטתו אי חיידוש ההתקשרות עם פורום מיכל סלה כיוון שהוצאות התקורה גבוהות.
23. 5 בפברואר 2024- הודעה מאת השר על אי חיידוש התקשרויות בעניין מיזמים משותפים, עקב מחלוקות מהותיות הנוגעות לדרישות העמותה כי המשרד יספוג תשלומים שוטפים הנוגעים לפעילות העמותה ולא במישרין לנשים טעונות הגנה וזאת בהיקפים שגבוהים משהיו עד כה.
24. יתרות תקציב:
- א. סיירת מיכל - 7,056.
- ב. מיזם ה-כלבים 354,000. העמותה ביקשה להשתמש ביתרה של ההזמנה להמשך הגנה של נשים ולספק 6 כלבים ללא תוספת תקציבית מהמשרד. בסך הכל המיזם יספק 12 כלבים במקום 20 מתחילת ההתקשרות המקורית.
25. להלן פירוט הצעות כפי שהוצעו ע"י העמותה להמשך ההתקשרות בשנת 2024 לעומת העלויות שאושרו בשנת 2023.

מיזם סיירת מיכל:

פירוט	סכום שנת 2024	סכום שנת 2023	עבור
כמות הנשים גדלה ב76 משנה קודמת	175	99	כמות נשים משתתפות
עלות חבילה לאישה אחת מחיר החבילה קטנה בשל הוזלת עלויות מול הספק	1306	1671	חבילת הגנה
חבילת הגנה כוללת לחצן מצוקה, מצלמה, חיבור למוקד אבטחה, שיעור הגנה עצמית, התקנות	228,563	138,551	חבילות הגנה עלות למשרד
התקנת מערכת הגנה, שיעור הגנה לאישה מאוימת	54,005	19,840	שיעור הגנה, התקנת ערכת הגנה
העלויות כוללות רכזת פרויקט, רכזת בקרה ופיקוח, תחזוקת אתר אינטרנט	70,406	48,190	עלויות פרסום למשרד
שכירות ואחזקת משרד, הנהלת חשבונות, מרכזייה	127,366	47,822	עלויות תפעול למשרד
	480,340	254,403	סה"כ עלויות

מיזם כלבי מיכל (ללא דרישה להגדלת תקציב)

פירוט	סכום לשנת 2024	עבור
בנוסף, הספק שסיפק כלבי הגנה במחיר של 9,950 הפר חיסון ולכן הוחלף לספק שעלות הכלב במחיר של 11,250 יותר יקרה מהספק הקודם	211,350	עלויות כלבי הגנה למשרד עבור 6 כלבים(כולל אילוף וציוד כלבני)
רכזת פרויקט, שכירות ואחזקת משרד ביטוח ואינטרנט	66,983	עלויות תפעול למשרד
כתיבת תוכן למדיה, הוצאת פליירים והפצת סרטונים על פעילות העמותה	61,663	עלויות פרסום למשרד
	339,996	סה"כ עלויות

26. כיום המשרד לביטחון לאומי וגופיו מתקצב תכניות רבות לקידום מענים לטיפול באלימות במשפחה בהיקף של כ- 100 מלש"ח וכ-300 תקנים כאשר רוב ממקורות תקציביים פנימיים ומיעוטו 11 מלש"ח מתקציב התכנית הבין משרדית למאבק באלימות במשפחה (רצ"ב בנספח עיקרי פעולות המשרד לביטחון לאומי להתמודדות תופעת האלימות במשפחה)

27. עיקרי פעולות המשרד לביטחון לאומי וגופיו ממקורות תקציביים פנימיים:

1. פעולות בקהילה באמצעות הרשות לביטחון קהילתי

א. העלאת מודעות קהילתית לתופעות האלימות במשפחה,

- 1) ביצוע קמפיינים ביישובים (מסרים הנוגעים לעידוד דיווח והגברת נראות של נורמות חוסר סובלנות כלפי התופעה); כנסים, ימי עיון וערבים קהילתיים לקהל הרחב.
- 2) העלאת המודעות הקהילתית באמצעות ארגון צעדות, תגובה לאירועים קיצוניים של אלימות כלפי נשים, יום זיכרון לנפגעות אלימות במשפחה ועוד.
- 3) גיוס והכשרת סוכני שינוי ומתנדבים, לליווי ואוזן קשבת כולל של אנשי מקצוע-עורכי דין, למיצוי זכויות, מעגלי גברים לשיח נורמטיבי והתגייסות ליווי וסיוע לגברים
- 4) הכשרת "שומרי סף" - גיוס והכשרת מתנדבים ו"שומרי סף" בקהילה, לצורך זיהוי ותמיכה בנשים נפגעות אלימות, וקידום נורמות של חוסר סובלנות כלפי התופעה.
- 5) סיירת נשים אשר עוסקות באיתור ומניעת אלימות במשפחה ומהוות מוקד מידע וכתובת לפניות בנושא בעיר בה היא פועלת.
- 6) קידום פעולות מניעה, חינוך והסברה לבני נוער בבתי ספר ומסגרות בלתי פורמליות.
- 7) ליווי נשים נפגעות אלימות וגברים בתחילת מעגל האלימות.

ב. הפעלת עו"ס משטרה אזורי, חברה ערבית

- 1) מודל עו"ס משטרה נבנה במשותף עם השרות לרווחת הפרט והמשפחה במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, מדור נפגעי עבירה במשטרת ישראל והרשות הלאומית לביטחון קהילתי.
- 2) תפקידי עו"ס משטרה:
- א) יצירת קשר מקצועי ראשוני עם גברים ונשים המגיעים לתחנת המשטרה על רקע אלימות ביניהם, אם בשל הגשת תלונה ע"י הנפגע/ת ואם על רקע הגעה לחקירה של החשוד.
- ב) מתן מידע רלוונטי, מיתון המתח והצעת טיפול, באמצעות הפנייה, תיווך וקישור בין בני הזוג לשירותים החברתיים- לאגפי הרווחה ברשויות המקומיות או למרכזי אלימות במשפחה ברשויות.
- 3) בחברה הערבית, מדובר בתפקיד אזורי, הנותן מענה למספר יישובים. עצם מיקום ומיצוב התפקיד בתווך הקהילתי (המזוהה עם הרשות לביטחון קהילתי) ולא כחלק ממערכת אכיפת החוק (משטרה), או מערכות הרווחה- מאפשר קשר ושיח פתוח ומתן מענים מדויקים, יעילים ומידיים במיקוד על צרכי הקהילה.
- 4) פריסת עו"ס משטרה בחברה הערבית- עד כה הוקצו 27 תקנים אזוריים הנותנים מענה לכלל 90 היישובים בחברה הערבית.

ג. הפעלת עו"ס קהילה ורכז קהילה

1) מודלים אלה פותחו ברשות לביטחון קהילתי ומכוונים לגיוס וחיבור הקהילה להתמודדות עם תופעות של אלימות בכלל ואלימות במשפחה בפרט (מחוללים ונפגעים), באמצעות:

- i. העלאת המודעות והסברה בקהילה, לפיתוח נורמות קהילתיות המוקיעות תופעות אלה.
- ii. הרחבת היכולות והמיומנויות של אנשי מפתח ותושבים בקהילה לאיתור, זיהוי, דיווח וליווי לקבלת סיוע מגורמי אכיפה וטיפול - קהילה מזהה".
- iii. פיתוחי מענים מניעתיים, מותאמים למאפייני הקהילות.
- iv. הקמת, הכשרה וליווי של "שומרי/ות סף" בקהילות השונות (מקצועות הבאים במגע ישיר עם נשים דוגמת ספרים, בלניות, נהגי מוניות ועוד), לזיהוי קורבנות אלמ"ב וליווי לקבלת סיוע מגורמי הטיפול ו/או האכיפה.

2) כיום פועלים 35 עובדים סוציאליים קהילתיים ו 96 רכזים קהילתיים

3) בהמשך לכך בכוונת הרשות לביטחון קהילתי לבחון את הרחבת מערך עו"ס קהילה ורכזי קהילה בפריסה ארצית.

2. פיתוח מענים חדשניים ע"י משטרת ישראל

א) הקמת מחלקי משפחה

1) מחלקי המשפחה מתכללים את המענה המשטרתית לכל עבירות האלמ"ב, וכן עבירות המין ועבירות כלפי חסרי ישע, לרבות עידוד פניה של נפגעים ועדים וחיזוק השת"פ עם גורמי רווחה. בנוסף לחוקרים, בכל מחלק מוצב עובד סוציאלי (שוטר) האמון על הנגשת ותיאום הטיפול הרווחתי.

2) עד כה הוקמו 25 מחלקי משפחה בתחנות משטרה ברחבי הארץ ממקורות תקציביים פנימיים של משטרת ישראל

ב) הקמת "חדר חם" במחלקי משפחה - הקמת מתחם ייעודי במחלקי המשפחה ועבירות המין בתחנות המשטרה. מטרתו יצירת אווירה מותאמת ורגישה לתהליך המורכב של הגשת תלונה ע"י נפגעי ונפגעות עבירה. עד כה הוקמו "חדרים חמים" כ- 30 תחנות משטרה ברחבי הארץ.

ג) התאמת השפה והתרבות של מערך הטיפול בנפגעי עבירה.

ד) העלאת המודעות לחשיבות הדיווח לגורמי האכיפה

3. פיתוח מענים בשב"ס

א) שירות בתי הסוהר פועל להעלאת שיעור ההשתתפות בשיקום של העצורים והאסירים השפוטים על עבירות אלמ"ב באמצעות טיפול פרטני, טיפול קבוצתי ומחלקות טיפוליות ייעודיות.

ב) כמו כן, שירות בתי הסוהר מקיים הכשרות ייעודיות לגורמי המקצוע הרלבנטיים.

4. קידום מעני הגנה לנשים מאוימות באלימות במשפחה

(א) בשנים האחרונות גוברת ההכרה שההתמודדות עם תופעת האלימות במשפחה אינה כוללת רק פעולות מניעה, איתור, טיפול ושיקום אלא גם פעולות הגנה.
(ב) תכלית פעולות ההגנה היא צמצום הסבירות להתרחשות/ הסלמה של פעולות אלימות מצד הפוגע והגברת רמת הביטחון האישי של הנשים המאוימות.
(ג) בהמשך לאמור לעיל, כיום קיימים מספר מעני הגנה, החל ממקלטים וכלה בהעברת נשים למדינות העולם באמצעות הרשות להגנה עדים כדלקמן:

i. פיתוח כלי פיקוח טכנולוגי מבוסס איכון, לאכיפת קיומו של צו הגנה למניעת

אלימות במשפחה – קידום והפעלת מערך פיקוח, בקרה ותגובה לאירועי התראה ואירועי הפרה של צווי הגנה בקרב מאיימים במעגל האלימות במשפחה, תוך שילוב כלל גורמי הממשל הרלבנטיים. יישום הכלי יאפשר שיפור משמעותי בתחושת הביטחון האישי ורמת הביטחון האישי של המאוימות. במעגל האלימות במשפחה והגברת הרתעה כלפי המאיימות. מהמשך האיום על מבקשת צו ההגנה. בימים אלו שוקד שב"ס על הקמת המערך, תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות להפעלת המערך באמצעות שירות בתי הסוהר.

ii. כלבי הגנה וחליפת ברזל בשיתוף פורום מיכל סלע.

iii. הגנה על נשים מאוימות ברמת סיכון גבוהה במדינות העולם באמצעות הרשות להגנה על עדים.